

Poštnina pavšalirana.

Glasilo „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani“.

Leto XXIV.

Izhaja dne 25. vsakega meseca.

Štev. 6.

Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani.

VSEBINA: Glavna opravila. (J. Okorn.) — Čebela in njeno življenje. (M. Humek.) — Ali smo na pravi poti? (M. B. Miklavčič.) — Čebela domača žival. (Fr. Štupar.) — Čebelarske zažonetke. (I. Kosi.) — Čebelarski pridelki na razstavi. (M. Humek.) — Opazovalne postaje. (Jos. Verbič.) — Iz organizacije. — Drobiž. — Listnica.

SATNICE

(umetno satje)

izdelujejo iz vposlanega voska
bratje Markelj, Vrhnika.

Iz 1 kg pride 13—14 satnic za A.-ž. panj, na druge mere pride razmerno več. Vosek mora biti v kosih in popolnoma čist, brez vsake primesi in goščave na spodnji strani. Cena za izdelavo: 20 K za 1 kg ali 30 dkg voska za delo in odpadek.

Razpošiljajo se satnice za A.-ž. panj.

Cena za 1 satnico K 8'50, za manjšo mero razmeroma manj, za večjo mero primerno več.

Kupujemo čisti vosek in suhe voščine po dnevnih cenah.

Satnice

(umetno satje)

Kdor želi satnice iz svojega voska, naj pošlje čisti vosek brez vsake primesi. Za izdelovanje računam 15 K za 1 kg satnic, ali pa 30 dkg voska za odpadke in delo. Sprejme se tudi voščina, da se tukaj kuha in spreša.

Satnice

razpošiljam, dokler bo kaj zaloge, po vsaki meri. — Cena po dogovoru.

Kupujem pa žive čebele v krajnjih in roje. Kdor jih ima na prodaj, prosim, da mi javi. Kupujem tudi vosek in voščine.

Ambrožič,

čebelarsko-trgovska tvrdka
v Mojstrani.

Upoštevanje!

Zaradi ogromnih tiskarskih stroškov ne objavljamo več 'malih naznanil' brezplačno, ampak smatramo vsako tako objavo kot inserat, ki ga bomo primerno zaračunali!

Naprodaj je 1 eksp. panj na devet okvirov, pripraven za prestavo v Žnidersišča. Dalje prodam v maju prvce iz Žnidersiščev po ca. 2.50 kg teže. Cena po dogovoru. **Val. Jakelj**, žup. v pok., Lahoviče, p. Komenda.

Naprodaj imam 16 prvovrstnih panjev s čebelami v navadnih kranjičih. Živeža imajo dovolj, da jih ne bo treba krmiti. Cena po dogovoru. **Janez Pirc**, Kompolja št. 15, pošta Videm, Dobropolje.

Prodam nekaj plemenjakov v kranjičih in nekaj praznih, novih panjev z okvirji (dzieszonizirani kranjiči). Cena po dogovoru. **Baltazar Medved**, Loka pri Zidanem mostu.

Prodam stiskalnico za umetno satje 20×25, cena 450 K. — Pločevinasto emajlirano točilo 22×23, cena 550 kron. **Ročni mlin**, cena 450 K. — Vse v dobrem stanju. — **Jože Bradač**, M. Lese št. 8, pošta Krka pri Zatični.

Prodam 500—600 kg fin., točenega ajdovega medu à 35 K kg, **Ivan Titan**, nadučitelj v Kupšincih, pošta Murska Sobota.

Vsled odsotnosti lastnika se prodaja lep razločljiv **čebelnjak** in 24 novih A.-Ž. panjev, dalje 3 velike pločevinaste posode za med z lesenimi oboji. Pojasnila pri blagajniku čebelarstva v Jugoslovanski knjigarni.

Naprodaj imam 15 komadov izdelanih A.-Ž. panjev na žlebičje, fino in natančno po meri izdelanih. Cena 520 K za komad. — V mesecu maju pa prodam 40 do 50 rojev prvcev. Cena po dogovoru. **Ivan Repe**, mizar in čebelar na Jesenicah, Gor.

Štajerskim podružnicam. Društvo ima v zalogi v Celju 100 novih vzorno izdelanih A. Ž. panjev. Kdor jih potrebuje, naj se obrne na poštnega ravnatelja g. Mirnika v Celju.

Čebelarstvo je na razpolago pri blagajniku čeb. društva v Jugoslovanski knjigarni po cenah označenih v ceni-ku samo ob sredah in sobotah dopoldne. Ob drugih dnevih se priračuna 10% za zamudo časa.

Originalne platnice. Društvo je založilo krasne originalne platnice za vse letnike »Slovenskega čebelarja«. Cena platnicam za en letnik 25 kron, z vezavo vred 30 kron.

30 A.-Ž. panjev

kompletnih in malo rabljenih za menjamo za roje. — Dogovor pismeno ali osebno.

Bratje Markelj, Vrhnika.

Najfinejši med

lastnega pridelka, garantiran čebelni pitanec od zdravih čebel, razpošiljamo po 4 kg čiste vsebine s pločevinasto posodo vred za 250 K franko.

Bratje Markelj
čebelarstvo, Vrhnika.

A.-Ž. panje

kakor tudi vse druge posamezne dele izdeluje in razpošilja

Franc Grauf,

čebelarstvo

Mežica, Koroško (Slovenija).

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

Letnik XXIV.

V Ljubljani, dne 25. junija 1921.

Štev. 6.

Glavna opravila.

J. Okorn — Ljubljana.

Julij.

Poletna revizija. — Priprava za jesensko pašo. Za nami je dovršen del najlepše čebelarke dobe. Zaradi skrajno slabe paše ne moremo biti zadovoljni z uspehi. Medu nismo pridelali, pač pa so čebele pridno rojile. Upajmo, da bo jesenska paša boljša, sicer se utegne uresničiti pregovor: »Mnogo rojičev — veliko mrličev.«

Najvažnejše opravilo v tem mesecu je pregledovanje vseh izrojencev in A-Ž panjev, če so sprašili oziroma sprejeli matice. Brezmatičnih panjev ne trpimo v čebelnjaku!

Panje s premakljivim delom pregledamo hitro in lahko. Kmečke panji pa pregledujemo tako-le: Panju odtrgamo dno. Iz sredine gnezda, kjer domnevamo zalego, izrežemo v obliki trikota košček satja, ki ga potem z lesenim klinčkom lahko pritrdimo na staro mesto. Če ne najdemo jajčec ali zalege v enem kraju, poizkusimo v drugem. Ako v izrojencu ne najdemo nikakih jajčec ali zalege, in so po rojenju pretekli najmanj trije tedni, je panj brezmatičen. V slučaju, da razpolagamo z mladimi oprafenimi maticami ali godnimi matičnjaki, mu dodamo eno ali drugo ali pa ga naložimo.

Ko odcvete pravi kostanj, nastopi skoro povsod daljša brezpašna doba, ki traja tako dolgo, dokler ne začne cvesti otava. Zato matica rada odneha z zaleganjem, zlasti v panjih, ki niso dobro založeni z medom.

V drugi polovici meseca moramo začeti čebele pripravljati za jesensko pašo. V ta namen je koristno, ako jih špekulativno krmimo, in sicer dvakrat na teden v porcijah po četrt litra na dan na en A-Ž panj; kranjiči dobe razmeroma manj. Za krmljenje vzemimo le med, ki mu primešamo vode, in sicer v razmerju 1 : 1. Poleg tega pa moramo, ako ni nobene paše, skrbeti, da panji niso brez primerne medene zaloge. Slabičev se ne izplača krmiti, zato jih združimo z močnimi panji. Če bomo imeli v čebelnjaku samo močne panji, se nam ni treba bati ropanja, dočim ima čebelar, ki se ukvarja s slabiči, navadno jeseni prazne panji, poleg tega pa še ropanje, torej samo jezo, žalost in izgubo.

Pri krmljenju bodimo zelo previdni! Pazimo na snago in ne polivajmo medu po tleh. Ena kapljica medu lahko povzroči ropanje!

Ko smo panje pregledali, slabiče združili in se prepričali, da so v redu, jih ne odpirajmo, ampak jih pustimo popolnoma v miru.

Čebelarke podružnice in posamezni čebelarji! Ne pozabite na petindvajsetletnico našega društva! Marljivo nabirajte za čebelarški dom! Pripravljajte se skrbno na čebelarstvo razstavo!

Čebela in njeno življenje.

M. H u m e k — Ljubljana.

VI. Dihala. Živalsko življenje prav lahko primerjamo z gorenjem. Kakor mora v peč ali gorečo svetiljko neprestano dohajati zrak, ako hočemo, da ogenj, oziroma luč ne ugasne, prav tako neogibno potrebno je za vsako žival, ako naj se ohrani pri življenju, da venomer

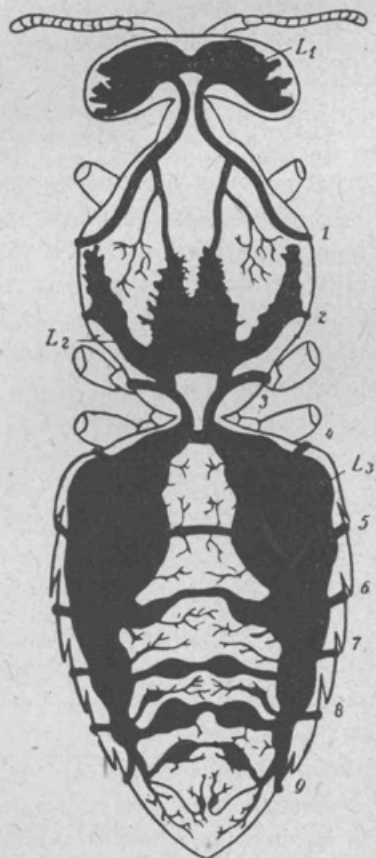
sika pa nastane ogljikova kislina (ogljikov dvokis), ki jo organizem venomer izloča iz sebe. To neprestano dovajanje zraka v telo in odvajanje ogljikove kisline imenujemo dihanje, in organe, ki dihanje izvršujejo, dihalna.

Človek in višje razvite živali sprejemajo zrak skozi en sam cevast dovod (sapnik) v pljuča. Tu pride zrak v stik s krvjo, ki prevzame iz njega kisik in odda ogljikovo kislino, da se odstrani po isti poti iz života. Pri žuželkah so pa dihalna popolnoma drugače ustvarjena. Vse žuželkino truplo je pravzaprav enotno dihalo. Zrak prihaja v žival skozi več zelo majhnih odprtih ali luknjic, ki jih imenujemo dihalnice (stigme). Nahajajo se na oprsju in zadku v kožici, ki veže hrbtovino in trebušino. Iz dihalnic prehaja zrak v brezštevne zračne cevke — vzdušnice (traheje), s katerimi je v določenem redu preprežen ves život in vsi njegovi organi.

Čebela ima 10 parov dihalnic, in sicer 3 pare na oprsju, 7 parov pa na zadku. Deseti par se ne vidi, ker se odpira na znotraj. Dihalnice niso preproste luknjice, ampak nekake zaklopnice, ki se pri dihanju odpirajo in zapirajo.

Vzdušnice so najbolj razvite v zadku, kjer so razširjene v dva velika zračna meha. Tudi v oprsju in v glavi se širijo v večje mehove. Iz teh mehov izhajajo tanjše cevke. Te se zopet cepijo v pretanke cevčice, ki prepletajo vse organe in se naposled izgubljajo med staničevjem. Zunanja povrhnjica vzdušnic izloča na znotraj odporne špiralasto zavite kitinaste nitke, ki jačijo cevke, da ne chlape.

Čebela diha na ta način, da napenja in krči zadek. Ko se obročki oddaljujejo drug od drugega, se dihalnice odpirajo in zaradi zunanega zračnega tlaka udara zrak skozi dihalnice in se preliva po

Vzdušnice (traheje) v čebelnem životu.

L₁ — L₃ vzdušni mehovi.

1 — 9 dihalnice (stigme).

sprejema vase zrak. In kakor ogenj takoj ugasne, ko se ustavi prtok zraka, tako tudi ugasne živalsko življenje, ako preneha dotekati zrak v organizem. Brez zraka ni gorenja, ni življenja.

Pravzaprav prihaja vpoštev za gorenje in življenje le zračni kisik, ker dušik je brez vsakega pomena. Pri uporabi ki-

vzdušnicah ter oddaja organom kisik, sprejema pa od njih ogljikovo kislino. Nato se dihalne mišice skrčijo in obročki se zopet vrivajo drug v drugega in izstiskajo zrak iz telesa. To se ponavlja jako hitro. Dr. Zander je dognal, da dihne čebela v minuti 150 krat. Pravijo tudi, da proizvajajo z dihalnicami razne glasove (matica ko »poje«).

Z dihanjem je v najtesnejši zvezi proizvajanje telesne toplote. Pri spajanju zračnega kisika, ki dohaja pri dihanju v živ organizem, s hrano nastaja namreč toplota. V tem oziru pa se čebele močno razlikujejo od drugih žuželk in so nekako v sredi med toplo- in mrzlokrvnimi živalmi. Toplokrvni živali imajo vedno enako telesno toploto (37°—44° C) neglede na zunanje izpremembe. Pri mrzlokrvnih živalih, h katerim spadajo tudi žuželke, se pa telesna toplota ravna po zračni toplini. Zato so te živali tako ustvarjene, da pozimi lahko otrpnejo, ne da bi poginile. Tudi pri čebeli se sicer pojavlja menjajoča se telesna toplota, toda samo do gotove meje. Ako namreč zračna toplota odneha pod tisto najnižjo stopinjo, pri kateri more čebelin organizem še redno delovati, more s pomnoženo hrano in večjim dovajanjem zraka (moč-

nejšim dihanjem) teležno toploto zvišati in vzdržati na tisti stopinji, ki je potrebna. Tega pa ne zmore sama zase kot samostojno bitje, ampak le zadružno v velikih kolonijah. Človek jo pa podpira s tem, da jo obda s slabimi prevodniki toplote (panj, odeja) in jo tako obvaruje, da prehitro ne izrabi svojih življenskih sil in da ne »pokuri« preveč dragocenega kuriva (medu). Iz tega sledi, da potrebuje čebela toplo stanovanje in tudi pozimi mnogo zraka, ker brez zraka ni dihanja, brez dihanja ni življenja, ni toplote.

Proti hudi zunanji vročini se čebela lažje brani nego toplokrvne živali, kjer svojo telesno toploto lahko uravnava po potrebi. Čim bolj namreč raste zunanja toplota, tem manj telesne toplote ji je treba proizvajati in obratno. S poskusi so dognali, da porabi 1 kg čebel pri 20° C zunanje toplote 17000 kub. centimetrov kisika na uro, pri 37° C pa samo 3400 kub. centimetrov. Ako toplota poskoči nad 45° C, čebela pogine.

Navadno trdijo, da je v čebelnem gnezdu pozimi veliko nižja toplota nego spomladi in poleti. Francoski naravoslovec Parhon pa je mnenja, da znaša toplota v panju (v čebelnem gnezdu) poleti in pozimi okrog 32—34° C.

Ali smo na pravi poti?

Piše M. B. Miklavčič, čebelar v Janesville, Minn., Sev. Amerika.

Leta 1912. je na čebelarškem tečaju v Marijanišču v Ljubljani med razlaganjem čebelarške teorije rekel neki priznani čebelar: »Slovenci se moramo učiti čebelarstva od Nemcev, kajti oni so na čebelarškem polju daleč pred nami.« Kakor mnogo drugih, sem se takrat seveda tudi jaz strinjal z njegovim mnenjem. Nemška čebelarška književnost, ki je prihajala čez mejo naše domovine, je slikala nemško čebelarstvo v jako vabljivih barvah. In ker je bila Nemčija edino polje v naši bližini, ki

je obetalo velik razvoj in bogato žetev, so tiste teorije vzbudile zanimanje tudi med slovenskimi čebelarji. Danes imam drugáčno mnenje o nemškem čebelarstvu.

Da so Nemci rešili več zagonetnih ugank iz skrivnostnega čebelnega življenja in tudi sicer mnogo storili za povzdigo čebelarške kulture v splošnem, jim moramo priznati. In ako bi bili tedaj, ko so začeli opuščati prvotni slamnati panj, vpoštevali pri izumu novih panjev primitivnost in praktičnost, bi danes lahko ve-

ljali kot prvi v čebelarški kulturi. Toda zašli so na napačna pota, ker nemški panji so sicer dobri za onega, ki ima denar in ki čebelari le za kratek čas; nikakor pa ne odgovarjajo zahtevam trgovskega (pridobitnega) čebelarstva, in kdor si izbere čebelarstvo za svojo življensko stroko (poklic), naj se izogne panjev nemškega izvora.

V nemških čebelarških listih je še vedno opaziti številne oglase novoizumljenih panjev, iz česar se da sklepati, da se Nemci nikakor ne morejo odločiti za enoten panj. Iz tega, da Nemci izumevajo, grade in širijo vedno nove panji, še ne moremo sklepati, da so na višku čebelarške kulture, marveč nasprotno — to nam je jasen dokaz, da nimajo splošno uporabljivega panja, in dokler tega nimajo, niso na višku in jim ne moremo in ne smemo slediti!

Tudi Slovenci, ki smo se učili čebelarstva od Nemcev, imamo več panjev različne mere, različnih izumov in kombinacij. Največ teh panjev je nemškega izuma, oziroma so nemški posnetki. Kateri izmed teh številnih panjev je najboljši in najpriladnejši za povprečnega čebelarja, kakor tudi za čebelarja po poklicu? To je vprašanje dalekosežnega pomena in zahteva treznega in vsestranskega premisleka! Kakor Nemcem, tako je tudi nam potreben enoten panj; brez tega ne moremo pričakovati izdatnega uspeha, niti ne zaželjenega napredka na čebelarškem polju. Kako škodljivo je navduševati se za stvar, ki ni strokovnjaško preizkušena, nam je lahko za vzgled Gerstungov panj. Ta panj se je potom kričeče reklame in prav tako kričečih oglasov v prav kratkem času močno razširil ne le samo po Nemčiji, ampak tudi po Sloveniji. Koliko časa je veljala njegova slava, to ve sleherni čebelar, ki se je zanj zanimal. Ako stvar ni praktična, jo bo ljudstvo vrglo med staro šaro, naj se še tako priporoča. Take izkušnje sicer stanejo denar, a so tudi denarja vredne, samo ako jih hočemo upoštevati!

Današnji evropski panji, zlasti nemški,

so predragi, nepraktični in preveč komplicirani za splošno porabo. Kako naj si tak panj kupi navaden kmečki čebelar? In če tudi mogoče ima sredstva, da si panj omisli, ali ga bo pa znal rabiti? Da manipulacija pri teh panjih zahteva precej znanja inkušenj, mi pač ne bo nihče oporekal.

Zadnja leta se je med Slovenci precej vdomačil A-Ž panj. Priznati moram, da je to eden izmed najboljših in najbolj praktičnih evropskih panjev, vendar pa po moji sodbi tudi ta panj nima popolnoma zagotovljene bodočnosti. Tudi A-Ž panj je preveč kompliciran, predrag in — premajhen.

Leta 1912. sem pri Žnideršiču pomagal točiti med po končani glavni paši. Bila je takrat precej dobra letina. Na nekem njegovem čebelarstvu so bila medišča močnih kolonij tako napolnjena, da je bilo težko dobiti prazno celico, v mnogih panjih so bila tudi plodišča močno zanesena z medom. Pred žreli močnih družin so ležali kar celi roji. Že tedaj sem mislil, da je ta panj ob dobri letini premajhen, in moje poznejše izkušnje so me v tem docela utrdile. Dostikrat se zgodi, da panji, ki nimajo dovolj prostora, začno rojiti. Ako pa ne roje, ima čebelar vendarle škodo, ker premajhen prostor matico ovira pri zaleganju, kar je vzrok, da imamo v panju le malo številu mladih čebel.¹

Slovenci, oziroma Jugoslovani potrebujemo panju, ki bi se dal poljubno razširiti ob času potrebe, treba nam je panju za splošno rabo, ki si ga bomo lahko kupili po zmerni ceni. Ako hočemo panj, ki je preizkušen od mnogih strokovnjakov in že mnogo let velja kot edini praktični panj za uspešno čebelarstvo, tedaj se nam je oprijeti ameriškega panju!

¹ Nerad sem se lotil kritiziranja A-Ž panja, ker rad priznam, kar mora priznati tudi sleherni slovenski čebelar, da je g. Žnideršič mojster v čebelarški stroki in je bil celo vrsto let neumoren delavec za povzdigo čebeloreje v Sloveniji. Nimam namena g. Žnideršiča žaliti, niti mu ne kratiti zaslug, nikakor ne! Vzrok, da sem se lotil tega predmeta, so moje izkušnje na čebelarškem polju v Ameriki in trdno prepričanje, da bi g. Žnideršič prišel do enakega spoznanja in do enakih izkušenj, ako bi bil na mojem mestu.

Ameriški panj je danes v rabi po Južni in Severni Ameriki, po Avstraliji in Novi Zelandiji, na Angleškem in Francoskem. Celo Kitajci in samozavestni Japonci so se ga začeli oprijemati. Ako ameriški panj uspešno služi drugim narodom, zakaj neki ne bi služil Slovencem, oziroma Jugoslovanom? Trditev, da ameriški čebelarški sistem ni za našo porabo, je prazna in brez podlage. Seveda, kdor se ovrime ameriškega panja, se mora oprijeti tudi ameriškega sistema v celoti. Res je, da tudi ameriški panj ne odgovarja vsem zahtevam, a vendar, kdor ga natančno pozna, mora priznati, da je ravno ta panj izmed vseh drugih najbolj popoln. Slovenci so vajeni panja, ki se zadaj odpira, in to smatrajo za posebno važno. Ameriški panj nima te ugodnosti in zato se Slovencem ne zdi prikladen.

Letu 1913., ko sem bil še v domačem kraju, sem obiskal čebelarja, ki je imel več ameriških panjev. Ko sem ga vprašal, kako se mu sponašajo, mi je odgovoril: »Dobri so, ko sem jih preuredil tako, da se odpirajo zadaj, poprej pa niso bili za rabo.« Nisem mu hotel oporekati, ker vedel sem, da bi ga ne mogel prepričati, mislil sem si pa: Če bi bilo to res važno, bi ameriški čebel strokovnjaki gotovo tega ne bili prezrli. Popravljanje za strokovnjaki je jako nevhvaležno delo, ki pa je žal precej v navadi med Slovenci. Jaz za svojo osebo ne bi hotel ameriškega panja, če bi se zadaj odpiral. Kaj pa imam od tega! Če pogledamo v panj, ki se zadaj odpira, vidimo končnice okvirov, ako pa so okviri počez, pa vidimo samo zadnji sat. V kakem stanju pa so čebele, pa nam ni možno ugotoviti, razen če razmaknemo satje, kar pa je pri opravljanju od zadaj mučno in počasno opravilo in v mnogih slučajih nevarno matici. Recimo, da imamo spomladi pregledati tisoč panjev, ki se zadaj odpirajo. Koliko časa bi potrebovali za to opravilo? Dober čebelar bi bil gotov komaj v petnajstih dneh. Ako pa imamo tisoč ameriških panjev, pa isto opravi dober čebelar v petih dnevih. Ameriški panj se pregleda od spodaj; od tam vi-

dimo celo stanje čebelne družine. Ako imajo dobro matico, vidimo lepo zalego in zadovoljnost v čebelni družini. In če začno staviti matičnjake, jih je lahko opaziti ob robovih satja med satom in okvirom, ako jih ni opaziti na tem mestu, se jih ne izplača iskati v sredini gnezda, zlasti ako imamo lepe, polne sate. Od tod moremo videti vse, kaj družina potrebuje; okvirov ne razdevamo, razen če je kaj v neredu z matico. O medeni zalogi nam je soditi po teži panja.

Jugoslavija ima nedvomno velika, neobdelana polja za čebelarško industrijo, in Slovenci, ako začnemo slediti ameriškem čebelarstvu, lahko na tem polju zasejemo plodonosno seme modernega čebelarstva, ki bi nam rodilo bogato žetev na gospodarskem polju. Ako se oprimemo ameriškega panja in vzbudimo zanj zanimanje po celi jugoslovanski državi, tedaj nam je možno ustanoviti veliko, moderno tovarno za izdelovanje panjev in drugih čebelarških potrebščin. S tem bi se vzbudilo zanimanje tudi pri sosednih državah in čebelarska industrija bi začela roditi bogate sadove za Slovenijo, kakor tudi za celo Jugoslavijo! Zašli smo, a še je čas, da se vrnemo na pravo pot. Začnimo opuščati nemški način čebelarstva in začnimo slediti ameriškem. S tem ne mislim reči, da bi vse druge panje kar naenkrat vrgli med staro šaro. Z ameriški panji naj bi se začelo počasi in preudarno. Počasi in natančno naj bi se zasledovalo ameriško čebelarstvo. Preveliko navdušenje bi utegnilo tega ali onega razočarati, dokler nima vsaj najpotrebnejšega znanja. Tudi ameriški panj ne dela čudežev; ako ga ne znamo rabiti, potem tudi ni pričakovati zaželjenega uspeha. Ko pa se ga enkrat privadimo, ko spoznamo njegove vrline, se bomo pa čudili, kako smo mogli čebelariti v kakem drugem panju — čudili pa se bodemo tudi uspehu, ki ga bomo dosegli z njim.

Na delo za vpeljavo ameriškega panja v jugoslovanski državi! Na delo za povzdigo čebelarske industrije!

Pripis uredništva: G. Miklavčič mi gotovo ne bo zameril, ako dobri stvari v korist in nekako v opravičenje dodam njegovemu dobro mislečemu članku par opazk. V bistvu se bo vsak napreden čebelar, zlasti pa čebelar po poklicu strinjal z njegovimi izvajanjmi. Kdor pa obenem upošteva naše (specijelno slovenske) razmere, bo pa kljub temu lahko opravičil naše postopanje. Predvsem moramo poudarjati, da smo mi nekako primorani čebelariti v čebelnjakih (paviljonih), ker pri naših malenkostnih gospodarskih razmerah nimamo primernih prostorov, kamor bi posamezno postavljali panje, kakor to delajo Američani. Zlasti pa so naše socialno-kulturne razmere take, da čebele niti »pod ključem« niso varne, kaj šele na planem in celo daleč od hiše. V paviljonih se pa težko čebelari po ameriškem načinu. Dalje moramo pa posebno upoštevati, da se naše podnebne in gospodarsko-kulturne razmere, v nobenem oziru in ne samo v kolikor zadevajo čebelno pašo, niti izdaleka ne dajo primerjati z ameriškimi. Razen nekaterih izjemnih pokrajin (Kras) imamo v Sloveniji vobče tako skromno pašo, da se mora čebelarstvo takorekoč boriti za svoj obstanek, in popolnoma naravno je, da se v takih razmerah ne more razvijati tako kakor v

Ameriki, kjer imajo povprečno najmanj vsako drugo leto (ali ne?), tako letiao, kakor mi nikoli, ali pa kvečjemu vsakih 15, 20 let. Ker so dohodki iz čebelarstva tako nezanesljivi in negotovi, se ta panoga pri nas ne goji kot poklic v količjak večjem obsegu, ampak le kot postranski posel, pogosto pa celo samo v zabavo in veselje. Za tako čebelarjenje pa je dober, kakor prizna g. Miklavčič sam, vsak panj. Končno pa tudi ne smemo pozabiti, da je v Sloveniji v mnogih krajih čebelarjenje mogoče le s pogojem, da se čebele prevažajo in za to pa originalni ameriški panj zopet ni pripraven. — Vse to velja za Slovenijo. Proti jugu Jugoslavije so pa čebelarke razmere vedno bolj ugodne. Zato pa je tam (v Slavoniji, Banatu, Stari Srbiji itd.) čebelarstvo že davno urejeno po ameriškem načinu, dasiravno nimajo še enotne mere in enotnega panju.

Kar se tiče splošne enotne jugoslovanske mere, in jugoslovanske čebelarke obrti, se popolnoma strinjam z g. Miklavčičem. Brezdvomno je enotna mera mogoča in tudi potrebna. Treba bi bilo le panj tako prirediti, da bi se dala njegova prostornina poljubno pa hitro in lahko povečati ali zmanjšati, kakor to zahtevajo pašne razmere. Potrebo čebelarke obrti pa itak bridko občutimo vsi.

Čebela domača žival.

Fr. Štupar — Ljubljana.

Kadar govorimo o domačih živalih, imamo navadno v mislih čveteronožce in perutnino, ki jih gojimo v gospodarstvih in so nam kakorkoli koristne. Nagib udomačevanju živali pa ni bila vselej korist, ki jo je človek pričakoval od njih, ampak k temu so ga navajali često tudi verski razlogi, o čemer pa na tem mestu ne bo govora. Gotovo je, da udomačevanje živali ni bilo tako enostavno, kakor si marsikdo misli. Ni zadosti, da se žival ujame in ukroti, ampak se mora novim razmeram tudi tako privaditi in se tako uživeti vanje, da se začne v njih redno ploditi. Zato k domačim živalim šteujemo tiste živali v človeški službi, ki se v sužnosti redno razmnožujejo. Do tega jih pa ni lahko privedi in često traja stoletja, preden je namen dosežen. Dokaz nam je slon, ki ga ima človek vendar že par tisočletij v službi, pa še

danes ni domača žival, ker se v sužnosti ne plodi, marveč so sloni, ki jih tuintam vidavamo, le ukročni. Izjemo nam omenja Frid. pl. Hellwald, ki pravi, da se šumski narod v Indiji bavi tudi s slonorejo in da se mu sloni v sužnosti plode, če jih ne preoblaga z delom. Življenje domačih živali, ki se v sužnosti redno razmnožujejo, je vobče v marsičem odvisno od človeške volje.

Razen znanih nam domačih čveteronožcev in perutnine si je človek udomačil tudi dve žuželki: sviloprejko in čebelo. Sviloprejka se je v človeški sužnosti tako izpremenila, da sploh ni več sposobna za prosto življenje, dočim si je čebela ohranila toliko nagiba k prostosti in toliko svežosti v svoji naravi, da se v danih razmerah tudi še lahko osvobodi. Sicer je pa čebela v človeški službi dolgo časa imela

posebno, prosto stališče, da jo je bilo komaj mogoče imenovati domačo žival.

Povod našemu čebelarjenju sta dala čebelna pridelka med in vosek. Menda, ne bo pomotna misel, da je bil med človeku prvi posladek, ker mu ga je dajala narava sama. Uživanje medu mora torej segati v davno davnino: v čase, kamor ne more posvetiti človeška zgodovina; v čase, ko človek še ni bil stalno naseljen. Prav to nam pa tudi priča, da se človek prvotno ni bavil z gojitvijo čebel, ampak je le prostim čebelam jemal v obilnosti nabrane zaloge; s čebelarstvom se je mogel začeti baviti šele tedaj, ko se je stalno naselil.

Toda med ni le posladek, ampak je tudi živilo — kakor nam kažejo skušnje in znanstvene preiskave — tako živilo, da mu v nekaterih slučajih ni najti enakega. Zato so pravi poznavalci med čislali v vseh dobah in ga cenili kot živilo in zdravilo, ne glede na to, da je zaradi svojega prijetnega okusa obenem tudi posladek. Grški modrec Demokrit iz Abdere, ki je bil rojen med leti 470—460 pr. Kr. (natančno ni znano, kdaj), je živel nad sto let. Ko so ga nekoč vprašali, s čim si je mogoče ohraniti zdravje in si podaljšati življenje, je odgovoril, da znotraj z medom, zunaj pa z oljem. V tedanjih časih so si namreč telo mazili in natirali z oljem. Skoraj isto kakor Demokrit je odgovoril stoletni Polijon Romilij, ko ga je nekoč rimski cesar Avgust vprašal, s čim se je ohranil tako čvrste ga. Rekel je, da znotraj z medenim vinom, zunaj pa z oljem. Pa tudi iz sedanjega časa imamo mnogo poročil o ugodnih učinkih medene hrane, a jih zaradi nedostatnega prostora ne gre tu navajati.

Čebelni med je prijetna, vonjava, nekoliko vodnata sladkorna zmes z majhno množino beljakovin in rudninskih snovi, ki jo čebele nabirajo najčešče po rastlinskem cvetju, tuintam tudi kot izloček jelkovih igel. To bēro nosijo čebele v medenih mehurcih domov, jo natakajo v satne piskrce, pozorijo in pokrijejo s pokrovc. Čist čebelni med je torej snažen duhoten izdelek matere prirode, nenavadno lahko prebav-

na hrana prijetnega okusa, ki telesu proizvaja toploto in mu daje moč. Zato ni boljše hrane otrokom in bolnikom, zlasti bolnim na prebavilih, kakor je medeno mleko. Tudi kruh z medom je okusna in tečna jed. Ko bi se starši boljših stanov, ki svojim otrokom često za posladek kupujejo raznovrstne sladkarije, zavedali, kakšno dobroto bi jim storili, če bi jim namesto sladkarij dvomljive vrednosti rajši dajali medu, bi to gotovo delali in otroci bi jim bili bolj zdravi, čebelarjem bi pa ne bilo treba tožiti, da medu ne morejo prodati po primerni ceni.

Seveda ima tudi uživanje medu svoje meje; nezmernost ni nikjer prida. Poleg tega je pa paziti tudi na pristnost medu. Morda je že marsikomu med pristudilo to, da je v trgovini dobil ponarejen (med se namreč tudi v obilni meri ponareja) in mešan med za pristnega ter je potem po tisti »godlji« sodil tudi rabnost in vrednost pristnega čebelnega medu. Takim prevaram se je pa prav lahko izogniti; treba se je obračati pri nakupu medu le na čebelarja in pri njem naročiti iztočenega medu.

Omenil sem že, da se med rabi za hrano in za zdravila. Za oboje se rabi čist kakor tudi dodan raznim jedilom in pijačam in tudi medica se pripravlja iz njega. Tu ne bom našteval načinov, kako se med rabi; opozorim naj le na Lakmayerjevega »Umnega čebelarja«, ki ga je izdala družba sv. Mohorja. Tamkaj je na str. 236.—247. podanih nekaj navodil. O rabi voska pa poučujeta strani 248. in 249. Razen za sveče se vosek raznovrstno rabi v obrti in gospodarstvu.

Kaj čuda, da je ob teh izbornih čebelnih pridelkih človek čebeli pridno sledil in si jo je skušal udomačiti, ko so mu zunaj začeli usihati viri. To se pa ni zgodilo tako kmalu. Viri proste čebele so bili obilni, zato se človek ni trudil z oskrbovanjem čebel, dokler mu tega ni bilo treba. Čebelarstva se je poprijel stalno naseljen človek šele tedaj, ko so vnanji viri začeli pojemati.

Nas zlasti zanima to, kako so se začeli

s čebelarstvom baviti naši predniki. Hehn pravi, da je bil južnovzhodni del Evrope — obronki Karpatov in sosednje planjave — nekdanj en sam velikanski lipov gozd, ki je dajal neizmerne množine medu. Tja so se priselili Slovani in so imeli tega božjega daru v izobilju, ne da bi se jim bilo treba truditi zanj. Ko so začeli gozde krčiti in zemljo obdelovati, se je začela manjšati tudi množina nabranega medu in medunosni gozd so razdelili v določena medena nabirališča ter so jih odkazali posameznim čebelarjem. Medodajna drevesa so bila zaznamovana. Toda naraščajoče število ljudi in pojemajoča množina nabranega medu sta dosegla mejo, ko med in vosek prostih čebel nista več zadoščala človeški potrebi in zahtevi, in tedaj se je začelo udomačevanje: v tisti čas segajo početki našega čebelarstva.

Prvotno čebelarstvo je bilo kaj enostavno. Človeku je bilo le do tega, da je imel čebele v bližini, da jim je mogel v potrebi vzeti medu; za drugo se ni menil. V ta namen je moral dobiti prosto čebelno družino in ji nuditi stanovanje, podobno prirodnemu, t. j. kak votel predmet, ki ga je v začetku imenoval ulj, pozneje mu je pa v raznih krajih po snovi in obliki nadel tudi še razna druga imena, kakor n. pr. pri nas panj, korito, posoda, sod, obodnik, koš, košnica, pehar, pletar, pletenica in morda še kako drugače.¹ Takega stanovanja so se čebele kmalu privadile, ker ni bilo dosti razločka med kako votlino v prirodi ali pa v nalašč izvotlenem ali votli-

nasto urejenem predmetu. Da lov divje živečih čebel ni preveč težaven, nam je po svoji skušnji jako zanimivo opisal P. Jocič l. 1918. v tem listu pod naslovom »Preseelitev najdenca«. Seveda nekdanji neveščilovilci čebel niso tako lovili kakor veščak Jocič.

V prvih časih čebelarjenja je bila vez med človekom in čebelo kaj rahla. Čebela je bila docela prosta človeškega vplivanja; le stanovanje je imela v njega bližini. Človek se pa tudi ni menil več za čebele kakor toliko, kolikor je bilo neobhodno potrebno, da ji je ob obilnih zalogah mogel pobrati med. V takem stanju čebele skoraj ne moremo imenovati domače živali.

Toda polagoma so se razmere začele izpreminjati. Človek je začel opazovati čebelno življenje, da bi si njeno pridnost ukoristil kolikor najbolj mogoče in da bi po možnosti odpravil sebi neugodne razmere, ter se je po svojih skušnjah tudi ravnal in je tako stopil s čebelo v ožji stik. Najbolj usodno je človek posegel v svojevoljno čebelno gospodarstvo, ko ji je v panj obesil satnike. Sedaj so bile čebele primorane, satje staviti tako, kakor je hotel človek, ne same. Od tedaj pa je šlo človeško poseganje v čebelno prostost vedno dalje. Novodoben čebelar vodi čebelno življenje skoraj popolnoma po svoji volji: odkazuje ji posebne prostore za plodišča, posebne za medišča; določuje množino trotje zalege; vodi, združuje, vrača, zabranjuje ali nareja roje; vzgaja, dodaja ali zamenjuje matice; vpliva celo na plemenitev matice, da deluje na zboljševanje čebelne družine, da utrjuje dobra, odpravlja slaba in prigojuje nova ugodna svojstva itd.

S takim ravnanjem si je človek čebelo skoraj docela usuznil, da si ta mora življenje tako uravnati, kakor on hoče, zato pa ima tudi človek mnogo skrbi in truda s čebelo, tako da sta si stopila v tesno zvezo in se sedanje čebelarstvo zelo razlikuje od prvotnega. Čebela v novodobnem čebelarstvu je tako odvisna od človeka, da jo moramo vsekako smatrati za domačo žival.

¹ Na to, da so naši predniki umetno čebelno bivališče najprej imenovali ulj, lahko sklepamo iz dveh razlogov. Prvič nahajamo to besedo menda pri vseh Slovanih (seveda povsodi v dotičnem jeziku primerni obliki), drugič pa čebelna skupna bivališča še sedaj najčešče imenujemo uljnjake. Vsaj v mojem rojstnem kraju in njega okolici poznamo samo ulnjake — nihče nima čebelnjaka — dasi bi najbrž marsikdo prišel v zadrego, če bi ga kdo vprašal, kaj je ulj. Ta beseda se je pri nas že izgubila in namesto nje rabimo panj, ohranila pa se je v uljnjaku. V neki jezikoslovni razpravi sem čital, da je ulj nastal iz latinskega alvens. Morda nam kak jezikoslovec nekoliko posveti v čebelarstvo imenstvo. Leta 1903. je bila 7. številka »Slov. Čebelarja« priložena »Zbirka čebelarstvih izrazov«, ki jo je nabral p. W. Šmid.

Čebelarske zagonetke.

I. Kosi — Celje:

Menda ga ni čebelarja, ki ne bi pri svojih muhah doživel od časa do časa iznenadenj, zagonetk, ki si jih ne more tolmačiti, če se še tako dolgo peča s čebelarstvom.

Nekega jesenskega dne korakam proti večeru po vrtu sem in tja, ter kujem po stari čebelarski navadi načrte za bodočnost. Ker pridem slučajno do enega svojih paviljonov, odprem vrata, da pogledam malo skozi okno, kaj počnejo muhe. Odprl sem vratca pač, kakor že tolikokrat, mirno in počasi, vendar mi udari takoj na ušesa nanavadni čebelni šum, ki se je stopnjeval v pravo čebelno tuljenje, kakor ga poznamo samo, če je panj brezmatičen. Prisluškoval sem dalj časa, pri tem tudi vrata zaprl, a čebele se niso pomirile.

Prepričan sem bil, da je vzrok te razburjenosti brezmatičnost ter sem si očital nerodnost, s katero sem pri zadnjem odvzemanju medu povzročil to nezgodo in premišljeval, kje naj vzamem drugo matico.

Če sem bil torej tudi uverjen, da se zaradi brezmatičnosti ne motim, sem si vendar prinesel stojalo, panj odprl ter začel jemati iz panja sat za satom, ga pregledovati in polagati na stojalo.

Čebele so bile jako nemirne, vedle so se povsem kakor brezmatične. Že sem mislil satove zopet vrniti, da se odločim, kaj naj z brezmatičnim panjem naredim, ko izvlečem sat in najdem na njem matico. Zložil sem na to satovje zopet v panj ter ga zaprl. Čebele so še nekaj časa šumele, potem pa se pomirile in panj je bil normalen. Dognati pa nisem mogel, kaj mu je udarilo »na jetra«, da je bil tako razburjen.

Kakor vsako leto, sem tudi letos rešil večtisočnim čebelam življenje s tem, da sem kasiral pri kmetovalcih osem kranjičev, katerih čebele bi zapadle drugače žveplu, ter si naredil iz njih dvojce močnih družin.

Naredil sem si v to svrhu dve lahki škatli iz tankih desk z roča'i za nošo. Na pokrovu imajo škatle odprtino z zatvornico, za nastavo lijaka, skozi katerega pometem čebele v škatle, z zatvornico pa odprtino zaprem, kadar je delo končano in lijak odstranim. Del ene stranskih sten obstoji iz goste žične mreže, da se čebele ne zaduše. Kasiranje gre hitro izpod rok, posebno če se da spodnja deska kranjiča zlepa odtrgati. Sat za satom izrežem, čebele pometem v škatlo ne oziraje se na matice, ker bi bilo iskanje prezamudno. Ako se spodnja deska ne da odstraniti, se mora delo vršiti odspredaj ali odzadaj, kjer je bliže do satovja, kar je pač nekoliko bolj nerodno, posebno če je panj dolg, a z dobro voljo in nekaj trdom gre tudi to. Štirje kranjiči mi dajo ravno en dober plemenjak. Kakor sem omenil, se na matice ne oziram, torej pridejo po štiri skupaj v eno škatlo, a čebele rešijo v kratkem in temeljito matično vprašanje in nikdar se mi še ni zgodilo, da bi taka družina postala brezmatična ali da bi si izbrala staro, manj vredno matico, ali da bi čebele pomorile vse matice.

Čez noč pustim čebele v škatli, a drugi dan zjutraj jih sesujem v panj, ki je opremljen s satovjem in primerno zalogo medu. Do tistega časa pa so čebele večji del že matično vprašanje rešile.

Ko pa pridem zadnjič opoldne k paviljonu, kamor sem vsadil zjutraj omenjenih dvojce družin, najdem pred enim panjem kepo čebel, ki so ravno davile izbacnjeno matico. Pregnal sem čebele in matico dejal v škatlico, a je bilo že prepozno, odbila ji je kmalu na to zadnja ura.

Ko pogledam v panj, tudi tam opazim na dnu enako kepo čebel, ki so imele isti posel. Pogrnem vse skupaj v papirnato škatlo, čebele preženem in najdem še živo matico. Ker sem imel slučajno eno družino z manj vredno matico, denem ravno

rešeno živalco v matičnico ter jo potisnem med satove omenjenega panja. Čebele so se takoj zavzele za njo in jo začele pitati. Ker je še do drugega dneva bila čila in zdrava, sem prejšnjo odstranil, to pa pustil še en dan v matičnici, nakar sem jo izpustil. Bila je sprejeta.

Vsakemu čebelarju je znano, da panj z matico ne trpi nobene druge matice v panju in bi torej čebele tudi to takoj umorile, ako ne bi bila v matičnici. Ker pa niso mogle do nje, da bi jo umorile, so jo skozi žično mrežo krmile. Zakaj neki? Matica je bila zaprta, torej domači maticini bila nevarna, zaraditega se morebiti

čebele tudi niso vznemirjale. Pa zakaj so jo krmile? Ali ne morebiti iz sočutja, če sploh moremo takim živalcam pripisovati čut usmiljenja.

Nekaj enakega sem doživel pred par leti. Stal sem ravno pred čebelnjakom, ko so čebele zadnje trote podile iz panjev. Več takih nesrečnih bitij je sedelo na deski pred panji in gorje se jim je bralo tako rekoč na obrazu. Tedaj pa se približa čebela enemu teh nesrečnežev, trot se iztegne proti njej in čebela ga pokrmi s svojim dolgim rilčkom. Bil je to prav ginljiv prizor. Morebiti ga je prej ravno ta čebela pomagala tirati iz panja.

Čebelni pridelki na razstavi.

M. Humek — Ljubljana.

Žive čebele, prazni panji, čebelarstvo orodje in čebelni produkti — med in vosek — to so najodličnejši predmeti vsake čebelarstva razstave. Čebelar-praktik se bo mudil bolj pri prvih treh skupinah, nečebelarje bo pa bolj vlekla četrta skupina, zlasti pa izložba medu. Zato se bo treba v tem oziru posebno potruditi, ker iz te skupine bo najbolj razviden napredek v čebelarstvu in sploh uspeh naprednega in racionalnega čebelarstva obrata. V koliko bo mogoče to doseči, je seveda v veliki meri odvisno od letošnje letine in nekoliko tudi od letine prihodnje pomladi. Vsekakor bo pa treba napeti vse sile, da se bo kljub morebitnim slabšim letinam častno rešila ta naloga. Treba je pa začeti že sedaj odbirati, ločiti, shranjevati itd.

Med bo razstavljen v raznih oblikah, vsakovrstnih posodah in v poljubnih množinah. Na vsak način bomo morali preskrbeti nekaj medu v satju, in sicer v tej ali oni prikupljivi obliki. (Ne tako kakor vidimo tak med vsako jesen po izložbenih oknih tukajšnjih medarjev in branjevcev — par pomečkanih in pova-

ljanih satov na pol izdelanega medu, iztrganih iz kakega kranjčca in položenih navskriž na krožnik). Kdor le količkaj more in ima primerno pašo, naj pripravi nekaj medu v satju v majhnih okvirčkih, čednih steklenih ali lesenih nastavkih itd. Med v satju brez primerne ovojice (oboda) ali posode, v katero bo vdelan, se sploh ne bo sprejemal na razstavo.

Najbolj bo pa zastopan seveda t o č e n m e d v steklenicah, dežah, pušicah in raznih drugih primernih posodah. Najlepše se prezentira med v steklenicah, kjer pride do popolne veljave tudi njegova barva. Društvo je ukrenilo vse potrebno, da pravočasno preskrbi svojim članom potrebno posodje. Kadar bo došlo, bomo objavili v »Sl. Čebelarju«. (Glej str. 95.)

Pri tej priliki moram opozoriti na to, da je treba pripraviti za razstavo različne zbirke medu, in sicer zlasti z ozirom na krajevni izvor (provenijenco), pa tudi z ozirom na razne barve in na rastlinje, iz katerega je bil nabran. Vsa oprema bi morala biti po možnosti erotna. To se bo doseglo z enotnimi steklenicami in z enotnim etiketiranjem. V steklenicah naj bi

se razstavi med nekandiran (tekoč), v drugem večjem neprozornem posodju in v večjih množinah pa kandiran kolikor ga bo seveda od prejšnjega leta. Glede množine je treba pomniti, da se z majhnimi vzorci (po $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ kg) ne doseže tistega utisa kakor z večjimi količinami. Na čebelarški razstavi v Budimpešti l. 1910. je razstavilo med 187 razstavljalcev v skupni množini več tisoč kilogramov. Po-

samezniki so se odlikovali s 100, do 200

Glede voska ni posebnega pripomniti. Na razstavo spada čist čebelni vosek v poljubnih oblikah (kolačih, grudah itd.) Čim večji so kosi, oziroma kolači, čim lepše so uliti in čim lepše naravne barve so, tem boljši vtis se doseže z njimi na razstavi. Satnice, sveče, figure iz voska itd., vse to spada v skupino: izdelki iz medu in voska.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Maj 1921. Posledice neugodnega vremena v prejšnjem mesecu so se pokazale v maju. Čebele so šele s koncem tega meseca dosegle vrhunec v razvoju, pa še ne povsod. Rojev je bilo malo. Prevešati smo začeli v drugi polovici meseca.

Cvetoči divji kostanj, robinija (akacija) in travniške cvetice so čebele dobro podprle. Vsi poročevalci poročajo o donosu, le žal, da ne vsi enako dobro. Število neviht, krajevna lega, množina paše in spretnost čebelarjeva so činitelji, ki so odločili donos.

Prosim g. opazovalce, da naj brez ozira na razne pomisleke vselej vestno in natančno poročajo o svojih uspehih. Popolnoma se strinjam z g. Poličem iz Rožnega dola, ki piše sledeče:

»Pred kratkim me je opozoril neki ugleden čebelar in zelo vpliven gospod iz Novega mesta na to, da se pri njem pritožujejo čebelarji raditega, ker jaz poročam o zelo dobrih uspehih. V mislih je imel pač moj lanski članek, ko sem poročal, da sem točil dvakrat med letom. Svetoval mi je, naj bi raje poročal manj, kot so čebele v resnici nanosile. Vse to pa zaradi tega, ker se nekateri bojijo, da bi morda davčna oblast čebelarstva obdačila, češ, da glasom poročil opazovalnic dajejo ta lepe dohodke. Ker sem jaz zadnji, ki bi hotel komu povzročiti neprilike, Vas prosim, da mi daste potrebna navodila. Moje mnenje je, če opazovalnica obstoji, mora poročati resnico. Če pa tega ne stori, je pa treba ni, ker je brez pomena.«

Vič pri Ljubljani. Do kostanja smo morali splošno krmiti.

Krtina pri Dobu. Prvi roj sem imel 27. maja, drugi so jih imeli pa že koncem prve tretjine. — Donos s travnikov je bil precej obilen.

Olšev ek pri Kamniku. Kakor sem šele sedaj zvedel, je napravil april čebelarjem mnogo škode. Nekemu našemu članu je umrlo 30 panjev za lakoto. — V maju sem imel samo štiri roje. — Ako nam junij in julij ne odpreta paše v gozdu, bodo panji silno slabi prišli v ajdo.

Kočevje. Znatna paša je bila na sadnem drevju in divjem kostanju.

Novo mesto. Koncem meseca ni bilo druge paše kot travniške cvetice. Na teh so nabrale komaj za sproti. Marsikatera družina ne bo imela dovolj do ajdove paše.

Struge pri Dobropoljah. Cvetja dosti, razvoj dober, le vreme je nestanovitno. Rojev bo malo, a še ti bodo pozni.

Leskovec pri Krškem. Pri nas je dala izdatno pašo esparzeta, po tej pa robinija. — Prezimil sem devet panjev, pa so mi do 30. maja vsi izrojili. Prvi roj sem imel 12. maja. Dva lepa roja sta mi ušla.

Formin pri Moškanjcih. G. J. Lubic ima še precej lanskega ajdovega medu na prodaj. Če ga kdo potrebuje, naj se obrne nanj.

Ormož. Naznanjenih mi je bilo več slučajev gnilobe. Storil sem vse potrebno, da se ne bo širila.

Sv. Duh na Ostrem Vrh u. V prvi polovici meseca je čebelam splošno pretil glad.

Mesečni pregled za maj 1921.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	Panj je na teži										Toplina zraka			Dni je bilo						
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih <i>dkg</i>		največ pridobil		najvišja	najnižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rabil	<i>dkg</i>	dne										
		mesečni tretjini <i>dkg</i>																			
Ljubljana (305 m)	A. Ž.	30	280	30	40	20	60	220	—	50	10.	+28	—1	+15·8	29	13	—	3	4	24	5
Vič pri Ljubljani	A. Ž.	60	250	—	—	—	50	260	—	60	10.	+29	+1	+16·4	29	12	—	2	4	25	11
Krtina pri Dobu (305 m) . .	A. Ž.	110	280	780	85	—	—	1085	—	115	27.	+28	—2	+15·1	30	15	—	2	9	20	26
Škofja Loka (349 m)	A. Ž.	—	—	490	—	—	70	420	—	160	31.	—	—	—	23	9	—	1	16	8	21
Javorje (700 m)	A. Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Olševk pri Kamniku	—	38	108	172	8	—	—	310	—	50	19.	—	—	—	25	6	—	7	10	12	16
Dolenja vas pri Cerknici (555 m)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A. Ž.	194	452	288	106	182	197	449	—	70	12.	+28	—	+16·5	30	13	1	3	10	18	19
Kočevje (460 m)	A. Ž.	185	300	420	—	—	—	910	—	—	—	—	—	—	27	12	—	3	4	24	15
Novo mesto (180 m)	A. Ž.	150	750	590	95	—	15	1380	—	360	19.	+34	—	+18·5	27	11	—	7	3	21	14
Rožni dol pri Semiču (375 m)	A. Ž.	260	1510	810	210	510	490	1370	—	240	20.	—	—	—	25	6	—	6	5	20	16
Struže p. Dobropoljah (416 m)	A. Ž.	45	335	770	90	10	85	955	—	115	21.	+25	—	+14·2	29	11	1	11	7	13	23
Leskovec pri Krškem (202 m)	—	38	400	862	114	—	—	1186	—	108	23.	+28	+10	+21	31	8	—	6	5	20	18
Sv. Peter pri Mariboru (250 m)	—	—	178	1452	—	—	—	1630	—	260	26.	+31	+4	+18	31	9	—	5	2	24	4
Formin pri Moškanjcih (211 m)	—	40	300	70	—	—	—	410	—	—	—	+25	+10	+19	30	9	—	1	7	23	16
Ormož	—	132	70	60	200	—	10	52	—	50	1.	—	—	—	30	6	—	1	6	24	19
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+25	—	+13·5	29	14	—	2	23	6	13
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	3	—	4	5	22	10
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	A. Ž.	245	450	300	117	60	297	698	—	130	12.	+20	+2	+11	28	13	1	3	18	9	23

V drugi polovici so se razmere toliko boljšale, da so bili proti koncu meseca prvi roji.

S v. Lovrenc na Pohorju. Od 9 tega maja so čebele izvrstno brale na borovnici, pa žal samo 10 dni.

Ojstrica nad Dravogradom. Maj je bil dober. Čebele so izrabile pašo na javorju, sadnem drevju in borovnicah. — Nekí panj

z zdravo mlado matico in zadostno zalogo medu je vedno bolj hiral, število čebel se je krčilo bolj in bolj, dokler ga nisem združil z drugim. Kaj je bilo temu vzrok? Sosednji čebelarji trdijo, da čebelne uši, ki jih je bilo v panju precej. Ali je mogoče, da uši uničijo panj?

Odgovor: Uši ovirajo razvoj čebel, a se dajo odpraviti. Vzrok trajnega propadanja je bila v tem slučaje le slaba matica.

Iz organizacije.

III. seja širšega odbora »Čebelarskega društva za Slovenijo«

dne 17. maja 1921.

Navzočni: gg. prošt Kalan, Črnej, Humek, Jurančič, Močnik, Babnik, Verbič, Markelj, Mesar, Goederer, Vidmar, Šmajdek, Peterlin, Okorn. — Opravičil se je g. Strgar.

G. predsednik otvori sejo, pozdravi vse navzočne. Zapisnik zadnje seje širšega odbora kakor tudi zapisniki zadnjih treh sej načelstva se prečitajo in odobre.

Dnevni red: I. Poročilo tajnika. Prečita se dopis Centralne čebelarske zadruge za Dalmacijo v Splitu, ki predlaga, naj se ustanov iskupen list za vso državo. Se odkloni.

II. Poročilo čebelarskega doma: G. Humek poroča o napredovanju zbirke za čebelarski dom ter da se misli začasno na prostoru začeti z drevesnico, dokler se ne začne z zidanjem. Izdela naj se situacijski načrt, ki naj se objavi v listu. Sprejeto.

III. Blagajnikovo poročilo. Gospod Mesar poroča o denarnem stanju društva. Najve čizdatkov povzroča izdajanje društvenega glasila, pri katerem bomo imeli v tekočem letu približno 30.000 K primanjkljaja. Ker ne kaže, da bi med letom zvišali članarino, se klene sledeče:

1. Brezplačni mali oglasi se odpravijo.
2. Če ne bo izredne podpore za list, se izda v oktobru trojna številka na dveh polah in sicer za september, oktober in november. Glede naloga se sklene, da ostane 3500. Poročilo se odobri.

IV. Poročilo blagovnega oddelka. G. blagajnik poroča o stanju blagov-

nega oddelka. Poročilo se vzame na znanje. Za lokal in zaposlenost se prizna »Jugoslovanski knjigarni« mesečno odškodnina 600 K. Nadalje se sklene, da se oddaja blago po cenah določenih v ceniku samo ob sredah in sobotah, druge dni pa 10 odstotkov dražje. Nato se razpravlja o izdelovanju panjev. Gospod Goederer se naprosi, da napiše razpravo o tehniki lesa, ki je važna za pravilno in dobro izdelovanje panjev.

V. Nakup semenske ajde. Sklene je, da se napros »Kmetijsko družbo« za Slovenijo, da propagira v »Kmetovalcu«, naj kmetje zopet začno v večji meri sejati črno ajdo in da naj ona obenem ima dobro črno semensko ajdo v zalogi.

VI. Poučni tečaji. V vzornem čebelnjaku v Marijanišču se bodo priredili letos sledeči tečaji:

17. julija (glej spored med predavanji in tečajji!),

14. avgusta tečaj o kužnih boleznih čebel in zalege.

VII. Čebelarska razstava v Osjeku. Sklene se, da se društvo udeleži te razstave, gosp. Strgar pa se naprosi, da to aranžira. V »Čebelarju« se naj objavi poziv za udeležbo na tej razstavi. Društvo prevzame polovico prevoznih stroškov od predmetov, ki se bodo razstavili.

VIII. Savez J. Č. D. G. Humek poroča o delu pripravljalnega odbora kakor tudi, da se bo občni zbor Saveza vršil meseca junija. Poročilo se vzame na znanje.

IX. Opazovalne postaje. G. prof. Verbič poroča, da so se razdelile vse tehtnice, ter da so opazovalne postaje razdeljene tako, da imamo splošen pregled o pašnih razmerah vse Slovenije. Ker nekateri opazovalci neredno poročajo, se sklene, da se tem opa-

zovalcem, če ne bodo redno poročali, odvzamejo tehtnice in toplomeri in oddajo drugim. Nekatero opazovalno postaje še nimajo toplomerov, zato se sklene, da se manjkajoči toplomeri kupijo.

X. Sladkorna akcija. Sklene se, da se ukrene vse, da dobimo neobdačen sladkor za jesensko krmljenje.

XI. Predpriprave za razstavo. G. Humek poroča, kaj se je v tem oziru ukrenilo. V kratkem se bo sestavil glavni razstaveni odbor, nakar se bodo konstituirali vsi odbori. Prva seja glavnega razstavnega odbora se mora vršiti pred društvenim občnim zborom. Glede prostorov, kje naj se priredi razstava, se naroči ožjemu odboru, da do prihodnje seje širšega odbora poroča o prostorih.

XII. Slučajnosti. V Oplotnici naročeni A-Ž panji naj se zavarujejo. Tajnik poroča, da ima društvo na razpolago dva Sträulijeva panja, ki naj bi se obljudila in pripravila za razstavo. Panje prevzame g. Močnik, Prošnje čebelarških podružnic Gorje, Škofja Loka in Rok pri Velikih Laščah se ugodno rešijo. Seja se zaključí. J. Okorn, tajnik.

Čebelarška podružnica v Šmarju pri Jelšah zboruje v nedeljo dne 4. 9. 1921 ob 9. uri predpoldne pri šolskem čebelnjaku v Šmarju pri Jelšah.

O čebelarstvu bo predaval g. Ivan Jurančič. K obilni udeležbi vabi vse čebelarje, člane in nečlane. Odbor.

Predavanja in tečaji.

V juliju se bodo vršila sledeča predavanja in tečaji: 17. julija enodnevni čebelarški tečaj v Marijanišču.

Dnevni red:

9.—10. Narodno-gospodarski pomen čebelarstva — oprazenje; A-Ž panj (najnovejši tip).

10.—12. Praktične vaje (zbijanje okvirjev, vdelava satnic, pritrjevanje žice) splošna opravila v A-Ž panju.

Popoldne:

2.—3.. Oskrbovanje čebel v splošnem.

3.—4. Vzgoja in izmena matic (praktično).

4.—5. Izboljšanje čebelne paše — prevajanje čebel na pašo. Sklep.

24. julija v Srednjih Gameljnih za čebelarje v okolišu čebelarške podružnice Tacen pri čebelnjaku gospoda Josipa Virk-a ob 8. uri dopoldne.

31. julija enodnevni čebelarški tečaj v Osilnici ob Kolpi. Začetek ob 9. uri dopoldne. Prostor določi podružnica sama.

7. avgusta ob 10. uri dopoldne v Črnomlju v tamošnji ljudski šoli.

Ustanovni občni zbor Saveza jugoslovenskih čebelarških društev je bil 25. t. m. v Osjeku. Naše čebelarško društvo je zastopal spod urednik M. Humek. Obširno poročilo priobčimo v prihodnji številki.

Čebelarški shodi na štajerskem: Dne 3. julija po maši v Tišini v šoli (Prekmurje); 10. julija ob 3. uri popoldne v Ormožu; 17. julija ob 3. uri popoldne pri Sv. Trojici v Slov. goricah; 24. julija ob 3. uri popoldne na Dobrni pri Celju; 31. julija ob 3. uri popoldne pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v čebelnjaku g. Turina. — Sklicatelji naj ne pozabijo shodov objaviti v drugih časnikih in pri cerkvah. Slabe udeležbe je največkrat kriva pomanjkljiva razglasitev. Jurančič.

Drobiž.

Čebelarška podružnica pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah se je zbudila iz dolgotrajnega spanja ter zopet začela delovati. Njeni člani so imeli več sestankov. Potovalni učitelj g. Jurančič je predaval dvakrat. Podružnica je priredila izlet k čebelnjakom g. Jurančiča, ki je na licu mesta praktično razkazoval, kako se delajo umetni roji, prideva satovje, izdelujejo satnice i t. d. Posebno zanimivi so bili njegovi mikroskopični preparati, katerim se udeleženci niso mogli dovolj načuditi. Vsa predavanja so bila tako poučna in zanimiva, da

lahko vsakdo, ki je ostal doma, obžaluje svojo odsotnost. Za čebelarški dom se je nabralo o priliki predavanj za dva kamna; pričakovati pa je še več. — Nekaterim članom bi bilo priporočati več vneme. Š.

Iz Beograda. Akacija je začela cvesti že 1. maja ter končala nekako z 18. majem. Prvo polovico smo imeli zelo nestanovitne, tuintam tudi prav deževne dni. V drugi polovici paše pa so bili krasni dnevi. Čebele so se sipale iz panjev kakor samo pod Krimom, kadar medi jelka. Točilo smo rabili žalibog samo enkrat.

pa bi ga bili morali najmanj davkrat, ako bi bilo vreme ugodnejše. Po 17 dnevnem odmoru je začela cvesti lipa, ki raste tu v treh vrstah. Prva in druga vrsta sta ozkolistnati, kot je običajna v Sloveniji. Ti dve vrsti cveteta najprej, pa ne medita ravno najboljše. Prva je že začela cvesti 1. junija, druga pa bo tudi v kratkem. Širokolistnata lipa bo vzcvetela približno čez 10 dni. Kakšen bo uspeh, bom poročal v prihodnji številki.

Ko odcvete lipa, bomo beograjski čebelarji

popolnoma ob vsako pašo do prihodnjega leta. Zato sem se že posvetoval s predsednikom »Srbsk. čebelarskega društva«, nad vse prijaznim gospodom poslanikom Svetozarjem Gjorgjevićem, ki mi je nasvetoval kot vrlo dobro mesto L a z a r e v a c, to je nekako 20 km severovzhodno od Valjeva (Šumadija).

Temperatura: noči imajo povprečno 19° C. podnevi v senci pa 32° C.

Kastrevc — Beograd.

Dan	Trot	Čebela	Matica	
1.				Jajčece
2.	/	/	/	
3.	—	—	—	
4.	U	U	U	Ličinka
5.	U	U	U	
6.	U	U	U	
7.	U	U	U	
8.	U	U	U	
9.	U	U	U	
10.	○	○	○	Buba
11.	○	○	○	
12.	○	○	○	
13.	○	○	○	
14.	FO	○	○	
15.	○	○	○	
16.	○	○	○	
17.	○	○	○	
18.	○	○	○	
19.	○	○	○	
20.	○	○	○	
21.	○	○	○	
22.	○	○	○	
23.	○	○	○	
24.	○	○	○	

Čebelni razvoj v šematični sliki in kratki besedi. Trot oplodi matico enkrat za vse življenje. Oplodjena matica leže oplojena in neoplojena jajčeca. Iz neoplojenega jajčeca se razvije trotova ličinka, iz oplojenega pa matična, oziroma čebelna ličinka. Po kakovosti hrane in celice se razvije iz ličinke iz oplojenega jajčeca ali matica ali čebela. Ličinka, iz katere nastane matica, je ves čas svojega razvoja krmljena s popolnoma prebavljeno hrano, bogato na beljakovinah. Ličinka pa, iz katere nastane čebela, je po tretjem dnevu krmljena z vedno bolj težko, manj prebavljeno hrano, vedno bogatejšo na sladkorju. Prehrana trotove ličinke je nekako v sredini med prehrano matične in čebelne ličinke. Perthenogeneza, deviška ploditev (jalorodnost), je možnost leči neoplojena jajčeca, iz katerih nastanejo živa bitja. Čebela in matica imata očeta in mater, trot pa nima očeta, ampak samo starega očeta (trot nastane iz neoplojenega jajčeca). Čebelni razvoj traja tri tedne in okoli treh tednov zopet mine, potem ko je zapustila čebela svojo celico, da izleti na pašo. (Najboljši donos medu je pri panjih, ki so okoli tri tedne pred glavno pašo najmočnejši). Zupan.

Čebele prenašalke jajčec. Ko sva neko nedeljo pregledovala z g. Mesarjem nekaj njegovih panjev na paši pod Krimom, zapazila sva v medišču na robu enega satnika na lesu krasen zadelan, kakih 9 dni star matičnjak brez vsake druge zalege. Čudila sva se temu izrednemu slučaju in dognala, da so morale čebele jajčeca prenesti iz plodišča v medišče. Tak pojav sem zapazil že v slučajih, ko sem delal umetne roje. Da se o stvari natančno prepričam, sem dal nekega dne brezmatičnemu panju iz sosednjega panja eno do dva dni staro zalego, ki je bila na enem okviru s čebelami vred; pregledal sem sat tanko, kako daleč sega najmlajša zalega in ga potem porinil v sredino brezmatičnega panja. Raz sat brezmatičnega

panja pa sem omedel čebele pred čebelnjak, da so zletele v svoj stari panj nazaj, sat pa sem dal panju, kjer sem vzel mlado zalego. Brezmatični panj se je takoj pomiril in veselo izletaval. Čebele so začele pridno donašati obnožino. Čez štiri dni ga zopet odprem, pogledam okvir z mlado zalego in zapazim na straneh ob robu satnika 3 matičnike in v njih zalego. Bil sem tedaj popolnoma prepričan, da so čebele jajčeca na rob satja prenesle in napravile matičnjake. Iz vsega tega sledi, da imajo narajeni roji ravno take in tako vzgojene, tedaj naravne matice kakor normalni naravni roji. Po mojem prepričanju ne povzročajo rojnja matica, marveč čebele, katere same zastavijo, opremijo in vzgoje matičnjake. To moje

mnenje potrjuje tudi dejstvo, da na dan rcjenja matica vsa preplašena v panju po satovju sem in tja teka in da jo čebele med rojenjem takorekoč iz panja posili izženejo. Opazoval sem neštetokrat matico in dognal, da ni še nikdar legla jajčec v stari matičnjak, ker čebele takega bržkone ne morejo opremiti s potrebno kraljevsko hrano. Le v slučaju, če čebele pri narejenem roju v sredini satnika potegnejo matičnjake, utegnejo biti matice nekaj manjše. V tem slučaju pa take matičnjake potrgam in pustim samo one, ki so na straneh ali pa na koncu satja. Elsner.

Kako zabranjevati roje pri kranjčih. Pozimi sem kupil dva kranjčiča, da sem ju rešil smrti. Naložil sem ju enega na drugega. V začetku maja sem zgornjemu naredil na zgornji deski luknjo, jo pokril z matično mrežo in mu nastavil škatlo s satjem — nastavil sem mu medišče. Ta do sedaj še ni rojil in tudi ne opazam, da bi nameraval kaj takega, posebno ker sem ga že zadaj izpodrezal in mu vzel nekaj kg strdi, ki je bilo že vse polno in zadelana. Spodnjega nisem mogel »rihtati«. Ta je dal pred desetimi dnevi roj. Sedaj pa je začela nova gospodinja glasno povpraševati druge, ki so še v zibelkah: »Ti, ti, ti, ti boš prevzela za menoj gospodinjstvo?« Druge ji istotako glasno odgovarjajo: »Da, da, da! Meni pa ta pogovor ni bil všeč. Vzel sem tri deščice po 8 cm široke in prilično tako visoke, kakor je sprednja končnica, jih zbil skupaj v pravokotno škatlo ter pribil spredaj matično mrežo. Spodnja deščica manjka, da ne cvira izleta. To škatlo sem pritržil spredaj pred žrelo, tako da niso mogle čebele nikjer ven, razen skozi matično mrežo. Roj se je preril ven, a ker ni mogla matica skozi mrežo, se je polagoma vrnil. Sedaj pa naj gospodinja in čebele same med seboj določijo vlado. Za kogar ni prepozno, naj hitro poskusi!

V. Pulko — na Gorici.

Steklenice za med so došle. Cene objavimo v prihodnji številki. P. t. člane prosimo, naj jih po možnosti naročajo pri podružnicah. Taka skupna naročila bodo veliko cenejša.

Čebelarstva podružnica v Medvodah je priredila dne 5. junija na prijaznem vrtu znane Bohinčeve gostilne v Medvodah ljudsko veselico, ki je v vsakem oziru krasno uspela. Kot čebele na med, je prihajalo od vseh strani ljudstvo na medico in medene štruklje. Obširen vrt je bil popolnoma zaseden. Po izjavi poset-

nikov še ni bilo tod na nobeni veselici toliko neprisiljene in prijetne zabave kot na čebelarški. Podružnica se je s precejšnjim čistim dobičkom dobro podprla. Nakupila bo razne čebelarstvene stroje, orodje in potrebščine, kar bo gotovo povzdignilo čebelarstvo v naši okolici, podružnici pa privedlo še mnogo novih članov. Predavanje g. Okorna, dne 3. aprila t. l. je bilo prav dobro obiskano, kar priča, da se naši čebelarji zelo zanimajo za razna prečja vprašanja pri čebelarstvu. V jeseni namerava podružnica zopet prirediti predavanje, na katero že danes opozarjamo člane. Čas in kraj bo pravočasno naznanjen v »Sl. Čebelarju«.

A. Kržišnik.

Listnica uredništva.

Vsem vc. članom, zlasti pa vsem dosedanjim dopisnikom moramo povedati, da se je začela pri listu precej občutna »suša«, kljub temu, da skoro vsak dan dežuje. Posebno primanjkuje zanimivih člankov in krajnih notic in beležk, poročil, nasvetov, pobud itd. V zadevi čebel doma, bi tako radi slišali razna mnenja iz kroga naših članov. Prav tako se nam zdi, da se člani in podružnice vse premalo zanimajo za vprašanje naše petindvajsetletnice in čebelarstvene razstave. Kdorkoli ima torej v tem ali onem oziru kaj na »srcu«, naj skuša spraviti tisto na papir in v naše glasilo.

Na delo! Čas po bliskovo hiti. Leto bo kmalu minulo. Priprave morajo biti vsaj v tiru.

Listnica tajništva. Vse podružnice naj najkasneje do 3. julija t. l. poročajo tajništvu kdaj, in koliko predavanj so imele v tekočem letu. Obenem naj sporoče tudi ime gosp. predavatelja, kje so se predavanja vršila in število udeležencev. Podružnice, ki nam še niso javile imena delegatov za glavni društveni občni zbor, naj to ob tej priliki javijo. Zadeva nujna, zato prosimo točnosti.

Čebelarji, ki hočejo pojasnil, naj vselej priložijo znamko za odgovor.

Listnica upravnništva. Vse podružnice prosimo, naj nam sporoče, če vsi člani list redno prejemaajo. Nekatere podružnice niso javile pravih naslovov, zato dobimo list vrnjen, dočim drugi čebelarji ne gredo po list na pošto. Toliko v vednost prizadetim, da ne bo nepotrebnih reklamacij in pritožb. Novo pri-glašeni članom se pošljejo vse številke »Slovensk. Čebelarja« vsak mesec skupno z novo izišlo številko.

Cenik

čebelarškega orodja in potrebščin, ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Tek. štév.	P r e d m e t	Cena	
		K	v
1	A.-ž. panj na 10 okvirjev najnovejšega sestava: kompletan z vsemi pritiklinami	520	—*
2	Sipa'nik ¹ lesen za A.-ž. panje na 9 in 10 satnikov	68	—
3	Zaklopna kozica ²	74	—
4	Garnitura za zbijanje satnikov (korito za žaganje remeljcev in kalup za zbijanje)	18	—
5	Ščetica za ometanje čebel	20	—
6	Strgulja za snaženje A.-ž. panjev	22	—
7	Nož za izpodrezovanje satja	22	—
8	Pitalnik za A.-ž. panj ³	—	—
9	Čebelarska kapa	50	—
10	Kadilnik (meh) za proizvodnjo dima	—	—
11	Matičnice K 4'20, boljše za razpošiljanje	8	—
12	Ravnalec (priprava za vravnavanje satnikov v A.-ž. panju)	—	—
13	Šilo za vrtanje luknjic	2	60
14	Odvijač za vijake	4	—
15	Spone za rokave	—	—
16	Stiskalnica za satnice 25 × 40 cm	—	—
17	Kompletna garnitura za vdélavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za pri- lepljanje brez kolesca)	50	—
18	Kolesce za vtiranje žice samo	—	—
19	Vilice za odkrivanje satja	—	—
20	Nož » » »	—	—
21	Stojalo za odkrivanje satja	—	—
22	Sito za čiščenje medu	52	—
23	Točilo za med, leseno, domačega izdelka	550	—
24	Točilo za med, pločevinasto, za 3 okvirje 27 × 41 cm	—	—
25	Priprava za pritrjevanje kvačic (jeklena šablona in zabijač):	—	—
	a) za remeljce 22 mm širine	54	—
	b) za remeljce 25 mm širine	54	—
26	Žica za pritrjevanje satnic, 1 dkg	1	60
27	Zapahi za žrela:	—	—
	a) kovinski (Heidenreichov sestav)	—	—
	b) leseni (Trinkov sestav)	6	—
28	Matična rešetka:	—	—
	a) prirezana za A.-ž. panj	22	—
	b) v celih kosih à m ²	200	—
29	Žična mreža za okenca (pocinkana) à m ²	120	—
30	Satnice 39 × 23 cm à kg	120	—
31	Remeljci za okvirje:	—	—
	a) za A.-ž. panje zgornja letva 25 × 12 mm } spodnja letva 25 × 10 mm } à	1	—
	stranska kraka 25 × 8 mm }	—	—
	c) za razne druge panji 25 × 6—7 mm à m	—	—
	Euskol. Sredstvo za pomirjenje čebel in razkuženje panja. (Gori dolgo in je po- rabno brez kadilnika.) Cena za zavitek z 9 koščeki	5	—
32	Kovinska garnitura za A.-ž. panj: ⁴	—	—
	a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo) à K 3'50	9	60
	b) 2 nosilca za matično rešetko à K 4'80	11	—
	c) 2 tečaja za vratica à K 5'50	7	20
	d) 4 tečaji za bradi à K 1'80	20	—
	e) 2 kosa mreže za okenca	12	—
	f) 4 zapahi za okenca p. Strgar à K 3'—	4	—
	g) 2 držali za zaklopnico à K 2'—	—	—
	h) 80 kvačic iz železne žice	1	40
	i) 1 kljukica za vratica	—	—
	j) vsi potrebni vijaki	22	—
	k) kos matične rešetke 33 × 25	—	—

¹ Glej »Slovenski Čebelar« 1920 str. 76. — ² Glej »Slovenski Čebelar« 1919 str. 80. — ³ Predmeti, ki nimajo označene cene, se še izdelujejo, ozir. so še na potu. — ⁴ Kovinske potrebščine za A.-ž. panje na drobno 15% dražje nego v ceniku.

* Ta cena velja le za naročnike, ki panj blagajniku proti nakaznici plačajo in ga pri mizarju vzamejo. Predmeti brez cen bodo v kratkem zopet na razpolago.

Gospodarska zveza

v Ljubljani

prodaja specerijsko
in kolonijalno blago, umetna
gnojila in krmila, sir, surovo maslo in
kondenzirano mleko ter preskrbuje vsako-
vrstne poljedelske in sadjarske stroje.

Velika zaloga
pristnih domačih
vin po zmernih
cenah.